

3. pôstna nedeľa B - Jn 2, 13-25

Zborte tento chrám a za tri dni ho postavím

Evanjeliový úryvok tretej pôstnej nedele nám zachytáva dosť rozpačitú udalosť. Správne ju uchopiť môže byť náročné zvlášť pre tých, ktorí sú zvyknutí predstavovať si Ježiša ako vždy nežného, milého a láskavého. Dnes namiesto toho vidíme Ježiša rozhorčeného, v ruke má bič a ním vyháňa predajcov i kupcov z chrámu. Potom poprevracia stoly preňazomencom ... skrátka, pre zbožných ľudí to môže byť dosť príkra scéna. Ale na druhej strane sa táto epizóda páči svetským ľuďom, ktorí hovoria, že aj dnes by mal Ježiš zobrať bič, aby rozriešil určité situácie, ktoré sú v cirkvi a ktoré nie v súlade s evanjeliom; napríklad keď sa jedná o tému peňazí a viery. Kresťania zasa odpovedajú, že Ježiš by mal vstúpiť s bičom do ich svetských chrámov, kde sa uctieva boh peňazí, mal by vstúpiť do bánk, do chrámov financií, kde sa diktujú kruté zákony trhu, ktoré potom spôsobujú hlad mnohých ľudí. Toto sú polemické postoje, ktoré vyplývajú zo zúženého, ba až z nepochopenia toho významu, ktorý chcel dať Ježiš tomuto svojmu gestu.

Jedná sa o dôležitá udalosť Ježišovho života, ba dokonca je až tak dôležitá, že ju zachytili všetci štyria evanjelisti iba s jedinou odlišnosťou. Evanjelista Ján ju kladie na začiatok Ježišovho verejného života a ostatní evanjelisti na koniec. Kto z nich má pravdu? Myslím, že Ján. Táto epizóda sa stala na začiatku, t.j. v prvú z troch Veľkých nocí, ktoré Ježiš strávil v Jeruzaleme. Je to totiž iba evanjelista Ján, ktorý hovorí o troch veľkonočných sviatkoch, ktoré strávil Ježiš počas svojho verejného života a práve z tohto detailu môžeme usúdiť, že Ježišov verejný život trval tri roky. Ostatní evanjelisti hovoria iba o jednej Veľkej noci, ktorú Ježiš strávil v Jeruzaleme, pričom dnešný príbeh zaraďujú práve do udalostí Veľkej noci ako súčasť príbehu, ktorý potom viedol k Ježišovmu odsúdeniu a trestu smrti.

Je teda zrejmé, že keď synoptickí evanjelisti hovoria o jedinej Veľkej noci, tak túto epizódu stavajú na koniec. Ale aký význam chcel dať tejto udalosti Ján, keď predstavil takého Ježišovo správanie hneď na začiatku jeho verejného života? Chcel nám povedať, že v tomto geste je prítomný program celej misie, ktorú Ježiš bude vykonávať. Bude neustále ukazovať, že určitý vzťah s Bohom sa už skončil a že teraz prišiel čas nadviazať úplne nový vzťah s Nebeským Otcom. Synoptické evanjeliá, ktoré nám toto Ježišovo gesto predstavujú na konci, tak naznačujú že toto gesto spôsobilo fakt, že pohár trpezlivosti židov s Ježišom pretiekol a v dôsledku toho Ježiša odsúdila na smrť. Predkladajú nám ho, aby nám povedali, že Ježiš splnil svoje poslanie. Vyhnanie obchodníkov z chrámového návršia sa dotklo duchovných vodcov židovského náboženstva, ktorí prirodzene neboli ochotní urobiť krok v pred a pochopiť novosť, ktorú im zvestoval Ježiš. Pokúsime sa vykonať presnú analýzu textu evanjelia. Chceme pochopiť hlbší význam, ktorý ako som spomenul, nám môže pomôcť pochopiť posolstvo pre náš duchovný život aj v súčasnej dobe. Počujme ale, čo sa stalo:

Blízko bola židovská Veľká noc a Ježiš vystúpil do Jeruzalema. V chráme našiel predavačov dobytky, oviec a holubov i peňazomencov, čo tam sedeli. Urobil si z povrázkov bič a všetkých vyhnal z chrámu, aj ovce a dobytok. Peňazomencom rozhádzal peniaze a poprevracal stoly a predavačom holubov povedal: „Odneste to

odtiaľto! Nerobte z domu môjho Otca tržnicu!“ Jeho učeníci si spomenuli, že je napísané: „Strávi ma horlivosť za tvoj dom.“

Evanjelista začína opis udalosti ktorú Ježiš vykonal uvedením času: boli to dni, keď sa Jeruzalem pripravoval na sviatok Veľkej noci. Musíme si predstaviť príchod množstva pútnikov. Jeruzalem mal za normálnych okolností asi 40 000 obyvateľov, ale v čase Veľkej noci bolo s ich bolo asi 120 000. Pútnici prichádzali nielen z Izraela, ale z celého sveta. Každý Izraelčan musel aspoň raz v živote ísť do Pánovho chrámu. Preto židia, ktorí žili v niektorom z miest Rímskej ríše, sa často rozhodli ísť do Jeruzalema práve v čase Veľkej noci.

Rád by som taktiež upozornil na peniaze, ktorými sa platilo v Jeruzaleme počas Veľkej noci. Historik Josef Flavius, ktorý bol taktiež chrámovým kňazom a teda dobre poznal prostredie o ktorom hovorí, hovorí, že na Veľkú noc bolo obetovaných v chráme okolo 18 000 až 20 000 jahniat, čo samozrejme počas sviatkov Veľkej noci zvyšovalo ich predajnú cenu. Predstavte si príjem, ktorý mali tí, ktorí mali licenciu na predaj jahniat. Potom v chráme boli odovzdávané dary. V átriu žien, bolo 13 pokladníc, do ktorých boli všetci pozvaní, aby tam odovzdali svoje peňažné dary. Tieto dary boli dobrovoľné, ale boli hojné. Potom tu boli príjmy preňazomencov, pretože tí, ktorí chceli priniesť obety, nemohli v chráme použiť mince, ktoré sa používali na mestských trhoch. Tieto mince mali podobizeň Tiberia a jeho matky Lívie, a preto ich nebolo možné použiť v chráme. Museli ste zameniť a dostali ste *prutot*, tj. mince, ktoré plnili funkciu obeživa v chráme a súčasne následne mohli byť vymenené za mince, za ktoré sa dali v meste kúpiť iné výrobky. Je zrejmé, že peňazomenci si nechávali istú províziu, mali svoje výhody; dokonca ani oni nemohli konať obchod svojvoľne. Aby mohli v chráme meniť mince, museli mať licenciu. A povedzme si na rovinu, že všetky tieto licencie záviseli od rodín Annáša a Kaifáša. Boli to oni, ktorí riadili všetky tieto peňažné toky.

Navyše na Veľkú noc sa prinášali do Jeruzalema aj mince, ktoré musel každý Izraelčan platiť za chrám, za službu, ktorá sa vykonávala v chráme, to bol pol šeklu, na každého veriaceho žida kdekoľvek by býval. Peniaze sa zhromaždili vo všetkých mestách Rímskej ríše, kde židia bývali a na Veľkú noc sa všetko prinieslo do Jeruzalema. Aj preto bol jeruzalemský chrám považovaný za najväčšiu banku na celom starovekom Blízkom východe. Druhá kniha Makabejských v tretej kapitole hovorí, že *„poklad Jeruzalema bol naplnený nesmiernym bohatstvom, a to až do takej miery, že suma týchto súm bola nevyčísliteľná“*. Toto sú okolnosti vyhnanja obchodníkov z chrámu.

Teraz sa pozrime na samotné miesto tj. chrám. Keď hovoríme o chráme, musíme uviesť jedno upresnenie. Pod chrámom rozumieme všetko, čo bolo postavené na chrámovom návrší, po grécky *iros*. Evanjelisti používajú tieto výrazy veľmi presne. Chrámové návršie s promenádou je obrovské. Nevieme presne, aké bolo veľké, ale výpočty hovoria, že zodpovedá cca 22 futbalových ihrísk. Na chrámové návršie do promenády mohol vojsť ktokoľvek, dokonca aj pohania.

V južnej časti návršia bol *kráľovský portikus* (kráľovská brána) – práve tam Ježiš vykonal svoje gesto. Čo je kráľovský portikus? Bolo to miesto, kde sa vykonávala tá najvýnosnejšia obchodná činnosť. Tu ste si mohli kúpiť tie najlepšie jahňatá, holubice. Trh sa vykonával okolo chrámu, bol veľmi veľký, veľmi rozsiahly, ale centrum, kde sa nakupoval ten „najelegantnejší tovar“ pre bohoslužbu bol práve pri kráľovskej bráne.

V strede chrámového návršia, teda akejsi promenády, sa nachádzala „Svätyňa“. Rozlišujme teda dobre „chrám“ od „svätyne“, pretože týmto spôsobom lepšie pochopíme význam toho, čo Ježiš urobil.

Celý chrám bol predeľovaný niekoľkými múrmi, ktoré oddeľovali pútnikov až tak, že ostala len „elita“ tj. tých najčistejších ľudí, ktorí potom mali potom prístup až k samotnej svätyni, kde bol príbytok Pánovej slávy. Svätyňa bola v strede chrámového návršia. Prvý múr v rámci promenády ktorý bol pred samotnou Svätyňou bol vysoký asi jeden a pol metra a na ňom boli nápisy v gréčtine: *„Ďalej už môžu vstúpiť iba Izraeliti, ak nejaký pohan prekročí túto bariéru, bude zabitý.“*

Prísť bližšie ku Svätyni teda mohli iba Izraeliti - tak muži ako aj ženy. nečistí museli zostať vonku, nemohli sa priblížiť k svätyni. Nasledoval ďalší múr ktorý vymedzoval átrium žien. Tam sa museli zastaviť ženy, tj. oni už ďalej ísť nemohli; Práve v átriu žien boli chrámové pokladnice kde židia mohli odovzdať finančné dary na chrám. Potom nasledovalo jedno veľmi malé ale pekné schodisko, ktoré vedie k bráne Nicanora. Bola to najkrajšia brána chrámu,

dokonca sa o nej hovorilo o zlatej bráne. Touto bránou mohli prejsť už iba muži, čím sa dostali do priestoru okolo múrov samotnej Svätyne. Bezprostredne pred Svätyňou bol oltár na obety - na zápalné dary, ktoré tu boli spaľované. Predstavte si dym, ktorý odtiaľ stúpал k nebu popred fasádu svätyne.

Budova svätyne bola v centrálnej časti, a pozostávala z troch častí: bolo tam átrium, potom tam bol svätyňa a nakoniec svätyňa svätých, kam mohol vstúpiť iba veľkňaz. Do svätyne mohli vstúpiť aj ostatní kňazi, ale do Svätyne svätých mohol vstúpiť iba veľkňaz aj to iba jeden krát v roku. Tam prebývala Božia sláva.

Bežný trh so zvieratami a predmetmi sa uskutočňoval okolo chrámového návršia na tzv. Herodianova ceste. Tá bola

široká 8,5 m a na oboch stranách boli obchody. Tam pod chrámovým návrším sa predávali spomienkové predmety a zvieratá potrebné na obety v chráme - bol to jeden veľký obchod!

Keď evanjelista Ján nám hovorí, že Ježiš vyhnal z chrámu ovce a voly a potom sa prihovoral aj tým, ktorí predávali holubice. Evanjelista hovorí, že Ježiš odsúdil tento kult, ktorý mal vo zvyku obetovať Bohu zvieratá. Voly sa predávali na svahoch Olivovej

hory, alebo v údolí pri potoku Cedron. Tu teda okolo chrámového návršia boli zvlášť na sviatky Veľkej noci, predávané dary, ktoré mali byť obetované Bohu.

Ale teraz otázka: Vari Boh chce niečo z toho všetkého? Ježiš prišiel práve preto, aby povedal dosť! Tento spôsob vytvárania si vzťahu k Pánovi skončil, pretože teraz existuje nový vzťah, ktorý on prichádza uviesť s Nebeským Otcom.

Vráťme sa na južnú časť chrámového návršia kde sál kráľovský portikus. Ten mal dĺžku 185 metrov. Tvoril teda celú južnú časť promenády, boli tam 4 rady stĺpov vysoké 10 metrov, plus nádherné korintské hlavice vysoké 1,80 metra! Teda 4 rady po 40 stĺpcov v každom rade, teda 160 nádherných stĺpov. Stĺpy tvorili základ tejto celej stavby kráľovského portika. Tam Ježiš vykonal svoje gesto. Teraz sa pozrime, čo urobil: vyrobil si bič šnúr, len evanjelista Ján hovorí, že Ježiš vzal do ruky bič. Do chrámu nemohli byť prinesené žiadne palice ani zbrane, takže Ježiš musel použiť opraty, ktoré používali predajcovia, aby zvieratá mohli pokojne stáť. Čo urobil? Vyhnať z chrámového návršia ovce, voly a potom poprevracal stoly peňazomencom.

Pokúsme sa pochopiť význam tohto gesta. Najbezprostrednejším a najevidentnejším odkazom je určite odsúdenie zmesi náboženstva a peňazí. Je to odkaz, ktorý bol vždy aktuálny aj pre Cirkev. Poznáme temné stránky, ktoré sa v našej histórii zapísali do dejín Cirkvi. Ale to nie je najdôležitejšie posolstvo. To šokujúce posolstvo je iné: Všimnime si, čo Ježiš urobil ... vyhodil všetky zvieratá, ktoré sa používali na obete, pretože Boh o nich v rámci náboženstva nechce nič vedieť! Čo to znamená? Že snáď nemal rád zvieratá? Nie to nie je príčina! Vieme, že všetky národy staroveku ponúkali tento kult svojim bohom, ponúkali zvieratá, pretože si mysleli, že tak dávajú niečo Bohu, ktorý potom ich obete vynahradí svojim požehnaním a láskavosťou. Izrael sa správal teda tak, ako všetky ostatné národy tj. ponúkal zvieratá svojmu Bohu zvieratá. Čo teda Ježiš sledoval? Jednoducho chcel povedať, že Boh nechce obety zvierať, ale chce iné obety. Áno, o to ide! Je to tak, že Boh nechce žiadnu obeť, pretože jeho láskavosť sa nedá kúpiť, nemôžeme Bohu nič dať, pretože jeho láskavosť je nám daná úplne bezplatne. To, že človek ponúka niečo Bohu, aby získal jeho požehnanie, je obchod, ktorý Boh nemôže zniesť, je to obchodný vzťah, ktorý je v rozpore s podstatou jeho samotného. On bezplatne dáva svoju lásku a keď ho prijmem, vtedy sme šťastní. My nemáme čo dať Bohu zo svojho vlastného.

Preto uvažujme o duchovnosti, ktorej sme sa naučili: že musíme prinášať obety, pretože naše obety môžu získať spásu hriešnikov a mnoho ďalších vecí. Ježiš nikdy nehovoril o obetách, ktoré by sme mali prinášať Bohu. Keď už hovoril v tomto duchu, tak povedal: „*Chcem skutky lásky, nie obety.*“

Naše liturgie - myslíme si: svojimi piesňami, svojimi pobožnosťami dávame niečo Bohu, ktorý potom bude voči nám zhovievavý...! Dosť už! Naša liturgia a naše piesne sú prejavom našej radosti z toho, že sme s ním, našej vďačnosti za lásku, ktorú voči nám prejavil, ale nedávame tým nič Bohu. Aj naše dobré skutky. Myslíme si, že keď ich dáme Bohu, potom nám ich započíta do pokladničky získaných zásluh. Počuli sme, ako ľudia hovoria: „*bud' dobrý, aby ťa Boh miloval a požehnal Ťa.*“ ... Nie, to nie je tak!

Boh ti žehná a miluje ťa tak či tak, ale ty budeš šťastný, iba ak sa necháš obklopiť touto láskou a ak sa necháš vtiahnuť do dynamiky jeho slobodnej lásky. On Ti dal svoj vlastný život. Je to jeho darovaný život, ktorý ťa vedie konať dobro, milovať, darovať sa slobodne: toto sa musí prejaviť v našom živote. Keď sa takáto láska prejaví, budeš šťastný, pretože sa budeš podobáť na nebeského Otca. Nebudeš šťastný preto, že Ty mu niečo dávaš. Skutky lásky, ktoré konáme, sú prejavom posvätného života, ktorý sme dostali, a teda skutky lásky nás robia krásnymi, nechajú na našej tvári zažiarieť podobu Nebeského Otca. Teda dosť už s tým pomýleným názorom, že my môžeme Bohu niečo dať! Náboženstvo obetí, ktoré sa majú prinášať Bohu, sa musí opustiť, pretože Ježiš vyhodil všetky ponúkané obety von.

Je tu ešte tretí aspekt ... Prečo ich vyháňa bičom? Nevyhadzuje iba zvieratá, ale aj predávajúcich, či kupujúcich. Ján hovorí, že vyhodil všetkých, ale sv. Matúš a tiež Marek špecifikujú, že vyhodil preč predajcov, ale aj kupujúcich, pretože aj oni verili v túto náboženskú ideu. Teda vyhodil von všetkých ľudí: najmä „tých dobrých“, teda tých, ktorí mali vzťah k Bohu a prinášali mu obety.

Všimnime si: „Kto bol vyhodенý von z chrámu?“ Pri 8 bránach ktoré viedli na chrámové návršie (promenádu), boli leviti, ktorí boli vtedajšími sakristiánmi chrámu. Akú mali oni úlohu? Dbali na to, aby nečistí ľudia nevstúpili na návršie, pretože Kniha Levitikus hovorí, že slepí, chromí, zjazvení, alebo aj zdeformovaní, hrbatí, trpaslíci, ochrnutí, malomocní, verejní hriešnici nemohli vstúpiť ... títo všetci museli zostať mimo chrámu. Leviti teda vyhadzovali „nečistých“ ľudí, ktorí Bohu nemali čo ponúknuť, iba vlastnú biedu, vlastnú slabosť, vlastnú krehkosť. Ježiš týchto z chrámu nevyhadzuje. Evanjelista Matúš po prerozprávani tejto epizódy uzatvára rozprávanie slovami, že k Ježišovi sa následne priblížili všetci slepí a zmrzačení, ktorí boli vtedy v okolí chrámu. Ježiš sa týchto ujal a namiesto nich vyháňal tých, ktorí boli „čistí“, tých, ktorí ponúkali Bohu „svoje obety“.

Potom evanjelista na záver hovorí, že sa obrátil na predajcov holubov a povedal im: *„Odstráňte tieto veci odtiaľto a nerobte z domu môjho Otca tržnicu“*. Teda neodsudzuje iba tú skutočnosť, že v chráme sa „točili peniaze“. Áno, to je škandalózne, ale ešte viac škandalózne je robiť „trh s Bohom“. Ten už Boh nemôže uniesť, pretože ľudia uvažujú o získaní zásluh pred Bohom tak ako pohanovia t.j. že my mu niečo ponúkne a Boh odpovie... toto je trh, ktorý sa nesmie konať; nemôže to viac zostať v dome jeho Otca. Boh nie je zamestnávateľom, je Otcom, s ktorým sa človek slobodne spája pre lásku. Predajcovia holubíc sú tiež tí, ktorí využívajú náboženstvo na vykorisťovanie chudobných, pretože holubice boli taktiež prinášané ako obeta, ktorú prinášali najmä chudobní. Pomyslime aj na Jozefa a Máriu - obetovali dva holúbky, pretože v tom čase si ešte nevedeli, že jedného dňa Ježiš ukončí takéto prejavy nábožnosti. Teda dokonca aj Nazaretská rodina bola vzdelávaná v takomto duchu.

Učeníci sa rozpamätali na verš zo žalmu 69., v ktorom žalmista hovorí bol kvôli svojej láske k Pánovmu domu nepochopený ale táto vášeň ho pohltila, až tak, že sa stal cudzím pre svojich bratov. Apoštoli aplikujú tento verš žalmu na to, čo urobil Ježiš, a hovoria, že toto jeho gesto, ktoré vykonal z lásky k Pánovmu domu, pre čistotu

vzťahu s Bohom, ho skutočne pohltilo, to znamená že ho viedla od náboženstva ktoré Boh nechce, lebo je to náboženstvo, ktoré dáva moc tým, ktorí ho spravujú. A teraz sme prišli k ústrednému posolstvu: Ježiš nás vyzýva, zboriť svätyňu - nie chrám – ale svätyňu, v ktorej sa Boh stretáva s človekom. Svätyňu je potrebné zboriť, pretože má vzniknúť nová svätyňa. Počúvajte:

Židia sa ho opýtali: „Aké znamenie nám ukážeš, že môžeš toto robiť?“ Ježiš im odpovedal: „Zborte tento chrám a za tri dni ho postavím.“ Židia povedali: „Štyridsaťšesť rokov stavali tento chrám a ty ho postavíš za tri dni?“ Ale on hovoril o chráme svojho tela. Keď potom vstal z mŕtvych, jeho učeníci si spomenuli, že toto hovoril, a uverili Písmu i slovu, ktoré povedal Ježiš.

Gesto, ktoré vykonal Ježiš, bolo považované náboženskými autoritami za svätokrádežné. Evanjelista v skutku poznamenáva, že židia sa pýtali Ježiša priamo: „Vykonaj zázrak, zázrak, aby si ospravedlnil gesto, ktoré si urobil, ak si to priat Boh“. Kto sú títo židia? Nie sú to všetci Izraeliti, alebo obyvatelia Izraela, nie! V Evanjeliu podľa Jána sa tento výraz vyskytuje 71-krát a nepredstavuje všetkých židov, ale iba Ježišových protivníkov, tj. jeho nepriateľov ktorí odmietajú jeho evanjelium, to znamená: vodcov ľudu, zákonníkov, starších, tých, ktorí odmietajú jeho evanjelium. Tí budú nakoniec zodpovední za odsúdenie Ježiša na jeho trest smrti. Čo Ježiš odpovedá? „Zborte svätyňu a za tri dni ju postavím“ Je to veľmi záhadná odpoveď: „zborte svätyňu“. Grécky výraz, sloveso „lúsate“ neznamená zboriť, znamená „potopiť“. Táto svätyňa už nemá zmysel, pretože o tri dni bude predstavená autentická, nová, definitívna svätyňa. Čo tým myslel Ježiš? Bola to z Ježišovej strany taká istá kritika, ako to robili aj proroci keď odsudzovali korupciu a zneužívanie chrámu?

Máme na mysli kritiku, ktorú robil napr. Jeremiáš, Amos alebo Izaiáš. Ten hovorí v prvej kapitole slová: *Boh hovorí: "Je mi zle z tvojich obetí. Prestaňte dávať zbytočné obety. Z kadidla, ktoré mi ponúkate, je mi zle, keď zdvíhate ruky k modlitbe, odvraciam hlavu, nenávidím tvoje novmesiace a tvoje sviatky. Radšej prestante robiť zlo, začnite konať dobro a spravodlivosť, pomáhajte utláčaným a vymôžte spravodlivosť pre siroty, obhajujte vdovu".*

Ježiš ale nerobí takúto kritiku, hovorí: „Zrušte, rozpustite a zbavte sa tejto svätyne!“ Čo bola svätyňa? Povedali sme, aby sme si to nemýlili s chrámom, ktorým sa myslelo celé návršie. Svätyňa bola v centrálnej časti, tj. bola to budova, kde - ako boli Izraeliti presvedčení - je prítomný Pán. Tí, ktorí sa s ním chceli stretnúť, museli ísť do svätyne. Pútnici, ktorí prišli do Jeruzalema, išli sa stretnúť s Pánom, aby rozjímali o jeho tvári. Pamätajte, koľkokrát sa v žalmoch hovorí: „*Pane ja hľadám Tvoju tvár...*“ Žalm 84 je nádherný, tak sa modlí pútnik, ktorý keď sa dostal na vrchol Olivovej hory, tak vidí chrámové návršie a uvažuje a doslova zaľúbený do chrámu tak ako keď mladík vidí svoju milovanú a hovorí: „Aké milé sú Tvoje domovy, aký nádherný je Tvoj dom - moja duša túži po nádvoiriach Pánových“.

Toto bol koncept, ktorý mali Izraeliti o svätyni. Ježiš nekritizuje korupciu a zneužívanie chrámu. Nie! Hovorí, že táto svätyňa už nemá zmysel, už nie je potrebná, lebo už splnila svoju funkciu. „Zrušte tento chrám, nechaj ho tak, pretože teraz svätyňa, kde sa

Boh bude prejavovať, kde Boh bude ukazovať svoju tvár, už nie je v tomto hmotnom chráme, je v mojej osobe.“ Práve v Ježišovi teraz vidíme Božiu tvár, v ňom sa stretávame s nebeským Otcom.

Židia odpovedajú na to tak, že nerozumejú Ježišovým slovám: *„Táto svätyňa bola postavená za 46 rokov a Ty ju chceš vybudovať za tri dni.“* Evanjelista poznamenáva: *„Hovoril o svätyni svojho tela“*. Táto historická poznámka je vzácna, pretože vieme, že stavba chrámu v Jeruzaleme sa začala v roku 19 pred narodením Krista. Vieme, že kráľ Herodes povolal na túto prácu 10 000 robotníkov, pričom vybral 1 000 kňazov, aby sa naučili murárskemu umeniu, lebo iba oni mohli postaviť svätyňu. Žiadna svetská ruka sa nemala dotknúť kameňov budovy, ktoré sa neskôr stanú Pánovým príbytkom.

Ak začneme počítať od roku 19 pred narodením Krista a k tomu pripočítame 46 rokov, o ktorých hovoria Židia, pridáme k Veľkej noci roku 28. Ježiš má cca 30 rokov a pred pár mesiacmi začal svoj verejný život. Preto je táto historická poznámka, ktorú zachytáva iba Ján tak vzácna.

Ježiš teda hovorí o novom chráme, ktorým je jeho telo, práve v tomto chráme sa teraz stretávame s Pánom. Evanjelista poznamenáva, že učeníci nerozumeli tomu, čo Ježiš povedal ... pochopili to až po Veľkej noci. Preto pozrime sa do Nového zákona na to, čo nám samotní apoštoli hovoria o ich chápaní chrámu Pánovho tela. Chrámu, ktorým je určite osoba Ježiša, ale ktorý je spojený cez neho aj so spoločenstvom tých, ktorí ho nasledovali, tých, ktorí prijali dar jeho Ducha, jeho života, ktorý je prítomný vo všetkých, ktorí uverili v jeho lásku.

Všetky tieto formy tvoria chrám, ktorého základným kameňom je vzkriesený Kristus. Túto pravdu pripomína predovšetkým Pavol vo svojom liste Korinťanom. Ocítá sa tam pred rozdeleným spoločenstvom ktoré sa háda a topí v problémoch ... čo robí Pavol? Pripomína im túto pravdu a hovorí: *„Neviete, keď ste taký hašteriví, zabúdate snád, že vy ste Božou svätyňou? Zabúdate, že vo vás prebýva Boží duch, že je vo vás ten istý božský život, ktorý je vo vzkriesenom Kristovi, že ste spolu s ním novou svätyňou?“*

Tu je vedomie celej komunity, že je chrámom Pána, jeho svätyňou. A potom ďalšia pravda, ktorej porozumeli ... že zatiaľ čo v jeruzalemskom chráme existovali bariéry, ktoré rozdeľovali ľudí, na tých ktorí ešte mohli byť trochu nečistí, ale ďalej už potom nemohli ísť v ústrety Pánovi, pretože vlastne až do veľsvätyne mohol vôjsť iba veľkňaz, tak kresťania vedeli, že na Veľkú noc sa roztrhla chrámová opona a preto boli odstránené všetky múry. V novom chráme už nebol rozdiel medzi židmi, grékmi, pohanmi... Teraz sú všetci, ktorí prijali Kristovho Ducha, súčasťou tejto jednej svätyne.

Vo veľmi krásnom liste Efezanom v druhej kapitole čítame: *„Kristus zbúral všetky múry rozdelenia a všetkých postavil na základe apoštolov a prorokov, pričom ako základný kameň je Kristus Ježiš a na tomto kameni rastie celá budova ako svätá svätyňa v Pánovi.“*

Napokon teda, čo apoštoli pochopili vo veci prinášaných darov, ktoré boli ponúkané v chráme ... čo sa stane v novom chráme? V prvom Petrovom liste sa v druhej kapitole píše: *„Približujúc sa k nemu, ku Kristovi, živému kameňu, ktorý ľudia odmietli, ale ktorý*

je pred Bohom cenný a veľmi vzácny tak vy ste teraz živými kameňmi.“ Stavba nie je vyrobená z hmotných kameňov. Ľudia sú živými kameňmi, lebo oni sú touto duchovnou svätyňou pre sväté kňazstvo, aby ponúkali skutočné obety - ktorou je výlučne láska, ktorá zviditeľňuje božský život, ktorý nám sprostredkoval Kristus.

Potom už nebude stúpať vôňa kadidla o ktorý sa Boh nestará, ale vôňa nardu, ktorý je symbolom lásky podpísanej menom, ktorým je Kristova láska, lásky úplne slobodnej, ktorá miluje až tak, že dáva život aj nepriateľom. Vypočujme si teraz, ako Ján ukončí túto epizódu

Keď bol cez veľkonočné sviatky v Jeruzaleme, mnohí uverili v jeho meno, lebo videli znamenia, ktoré robil. Ale Ježiš sa im nezdôveril; on poznal každého a nepotreboval, aby mu niekto vydával svedectvo o človekovi. Sám totiž vedel, čo je v človeku.

Možno nás záver tejto epizódy trochu prekvapil. Spýtali by sme sa: prečo Ježiš s radosťou nevíta ľudí, ktorí mu chceli poskytnúť podporu? Zdá sa predsa, že sú voči nemu naklonení? Zamyslime sa ... sme na začiatku Ježišovho verejného života a položíme si otázku, čo títo ľudia mohli pochopiť z návrhu nového sveta, ktorý Ježiš urobil, čo mohli pochopiť z toho nového vzťahu s Bohom, ktorý Boh začal navrhovať ... Hľa - tu je to nebezpečenstvo!!! Poskytnúť Ježišovu podporu bez toho, aby ste ho úplne pochopili. Prečo je to nebezpečné?

V evanjeliovom úryvku sa píše, že Ježiš pozná srdcia ľudí a videl v ich očiach, že sú to úprimní ľudia, ale že je príliš skoro jasať a považovať ich za svojich učeníkov. Riskujú, že sa sklamú domnievajúc sa, že už sú v novom svete, v Božom kráľovstve. Stále vidí ich srdcia veľmi spojené so starým náboženstvom - s tým, ktoré sa ľuďom tak páči, s náboženstvom, vďaka ktorému sa cítite lepšie ako tí ostatní, pretože ty môžeš prinášať Bohu obete, ty môžeš konať dobré skutky. Toto náboženstvo Ťa potom robí oprávneným očakávať dokonca od Boha odmenu, pretože si si to zaslúžil tým, že si poslúchal jeho príkazy. Tu Ježiš povedal: Dost už tomuto náboženstvu, toto treba zbúrať! Je to náboženstvo, ktoré si dnes možno aj my dnes ešte stále pestujeme. Takže preto Ježiš neodmieta týchto ľudí a neodmieta ani nás, ale vyzýva nás, aby sme uvažovali o tom, čo sme skutočne pochopili, aby sme sa nenechali jeho návrhom „uniesť“ ale len s povrchným nadšením. Potom sa zdá, že im, ale aj nám, chce Ježiš povedať: *„chodte pokojne, pochop dobre chápanie mojej ponuky na nový svet, na nový vzťah s Nebeským Otcom a uvedom si, čo pre teba znamená, že patríte do novej svätyne, ktorou je moje telo a moja osoba“*.

Zdroj: Fernando Armellini 3a Domenica di Quaresima anno B

https://www.youtube.com/watch?v=MYn_DkDdtL0&t=4s

Preklad: ThLic. Marek Iskra

Archív: <http://rodinabb.sk/liturgia-rodiny/>